

PEETERS (Aloïs, kloosternaam: P. Ferdinand), Missionaris capucijn (Antwerpen, 10.8.1884 - Molegbe, Oebangi, Kongo, 27.9.1934).

Hij trad in de orde der Capucijnen op 21.9.1901 en werd priester gewijd op 21.12.1907. Hij maakte deel uit van de eerste karavaan Belgische Capucijnen die de missie van Oebangi hebben gesticht. Uit Antwerpen vertrokken op 29.9.1910 kwam hij op 1.12.1910 te Banzystad toe. Van meet af werd hij, samen met P. Fulgentius Carnonckel, die weldra de eerste apostolische prefect van Oebangi zou worden (1913), de verkenners. De streek immers was nog nooit door missionarissen bezocht en het binnenland nog niet bezet. In Banzystad kwam het er op aan eerst een aangepaste plaats te vinden: men schikte er een parochie op te richten. Terwijl het ontruimen van het dorp der oud-soldaten weldra de oplossing bood, meende P. Ferdinand de plaats gevonden te hebben te Lembo om een boerderij op te richten (1911). Doch weldra bleek dat deze plaats ongeschikt was, daar ze onder water liep in het regenseizoen. Het was ook P. Ferdinand die, in 1912, op aanwijzing van de veearts van Yakoma, de plaats uitkoos te Mbindoe voor de veekweek. Hij ging er zelf wonen en ondernam onmiddellijk het missiewerk in het binnenland. Hij stichtte namelijk de bijkapel van Kengoeloe. Doch weldra moest hij ondervinden dat aldaar de dorpsbewoners op oorlogspad leefden met hun burens van Ndekere, en hun geesten niet op bekering stonden. P. Ferdinand vatte dan ook het plan op dieper in het binnenland te dringen. Hij ondernam aldus in het begin van 1913 een reis van uit Banzystad, langs Kengoeloe naar Aboemombazi. Daar vond hij een sympathieke bevolking, een verlaten Mbato-dorp dat hem uiterst geschikt leek voor een missiepost, de grond was er vruchtbaar. In april 1913 kwam hij er zich vestigen samen met Br. Humilis. Ook bij de opheffing van de missie van Mbindoe bekwam hij dat de schoolkolonie, die P. Benjamien Lekens aldaar begonnen was, naar Aboemombazi werd overgeplaatst. Deze missiepost zou uitgroeien tot een bloeiende christenheid. In 1914 bezocht P. Ferdinand van uit Aboemombazi de dichtbijgelegen missiepost van de Paters Scheutisten, waar ook zijn broer werkzaam was. Hij bracht er twee belangrijke lessen uit mee: de degelijke inrichting van het katechumenaat en het voordeel bij de missiepost een opbrengende plantatie aan te leggen.

Hij spande zich in deze opgedane bevindingen ook op de missiepost van Aboemombazi toe te passen, toen Mgr Carnonckel hem gelastte in 1915 te Libenge, in de Westhoek van Oebangi, een procuur te openen en tevens uit te zien om het missiewerk aldaar op gang te brengen. Na acht maanden echter zag P. Ferdinand zich verplicht, in oktober 1915, naar Europa terug te keren om gezondheidsredenen. Hij landde aldus in Engeland aan, en was aldaar tot in december 1917 aalmoezenier van Belgische vluchtelingen. Hij kon zijn Oebangi-missie in maart 1918 weerom vervolgen. Gedurende twee jaar sprong hij in, op verschillende missieposten, om de medebroeders toe te laten naar België op rust te gaan. Zo ontmoeten we hem in Aboemombazi (1918-1919), Banzystad (1919-1912) en Molegbe (1920). Hij zelf echter viel ziek en moest in april 1920 met spoed naar België terug. Eerst in mei 1922 stemde de geneesheer erin toe hem terug naar Kongo te laten vertrekken.

In Libenge geplaatst, kreeg P. Ferdinand tot opdracht een geschikte plaats te zoeken ten Noord-Oosten van deze staatspost om een nieuwe missie te beginnen. Zijn keus viel eerst op Bala, doch in 1923 moest men reeds deze streek verlaten, daar de bevolking verhuisde. Er was toen veel spraak van de definitieve vestiging van de Bwaka-stam ten zuiden van Bosobolo. In 1924, samen met Mgr Carnonckel ondernam P. Ferdinand dan een verkenningsreis in de driehoek: Gemena, Bosobolo, Libenge. Samen kozen ze Bwamanda uit als plaats van de toekomstige missie onder de Bwaka's.

Intussen moest er nog een gans jaar gewacht worden vooraleer met deze stichting een aanvang kon genomen. P. Ferdinand werd ervoor uitgekozen samen met twee medebroeders. Ook hier vatte hij het plan op de werkmethode van de Paters Scheutisten toe te passen. Het begin was zeer moeilijk. Eerst diende de taal aangeleerd, contact met het volk genomen, het bos op het uitgekozen terrein ontgonnen te worden. Deze inspanning werd echter spoedig te zwaar voor P. Ferdinand. Hij werd ernstig ziek en moest zonder verwijl naar Europa terugkeren. Intussen werd het een waar probleem in Bwamanda: zou men de stichting opgeven en elders gaan beginnen, of doordrijven? P. Fridolien Claeys werd gevraagd ter plaatse te zien wat best gedaan werd. Hij besloot te blijven en maakte in korte tijd van Bwamanda de bloeiendste missiepost van Oebangi.

Intussen was P. Ferdinand in december 1929 naar de missie terugggekeerd. Hij was eerst werkzaam te Banzystad (1930-1932) en daarna te Molegbe (sinds 1932) waar hij na twee jaar overleed. Reeds in de eerste jaren van zijn missieleven had hij een katechismus opgesteld in de Ngbanditaal, zo goed en zo kwaad als het ging. Later zouden andere confraters zijn werk hervatten en verbeteren. Op het einde van zijn leven was zijn grootste betrachting een uitgebreide uitleg van de katechismus in het Ngbandi samen te stellen. Aan dit werk besteedde hij zijn meeste tijd sinds 1930. Hij kon het nog juist voleindigen — het besloeg meer dan 1000 getijpte bladzijden. Al werd het niet uitgegeven, toch was het voor vele medemissionarissen een nuttig werk.

Publik.: *Katekismu Mongwandi* (Katechismus der Mongwandi) (Kisantu, 1914, 64 blz.).

18 maart 1966.

A. Roeykens, o.f.m.cap.

P. Feliciaan, *Het licht in het oerwoud* (Brugge, 1948).